

Asiakirjoja, jotka koskevat uuden kaasulaitoksen perustamista Helsinkiin.

HELSINGIN
KAUPUNGIN
VALAISTUSLAITOKSEN
HALLITUS.

Helsingissä

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

15 p:nä Huhtikuuta 1907.

Sittekun Hallitus kirjelmänsä mukana 20 päiväältä viime helmikuuta oli Herroille Kaupunginvaltuusmiehille lähettänyt ehdotuksen kaasukellon ja Helsingin kaupungin vastaisen johtoverkon perustamisesta, jossa kirjelmässä Hallitus myöskin oli ehdottanut, että Hietaniemellä olevat korttelit N:ot 456, 457, 459, 460 ja 461 Töölön kaupunginosaa käytettäisiin sekä kaasukellon että kaupungin uuden kaasulaitoksen paikaksi, on Terveydenhoitolautakunta Kaupunginvaltuuston vaatimassa lausunnossa esittänyt hylättäväksi ehdotuksen kyseessä olevien laitosten sijottamisesta Hietaniemelle pääasiallisesti siitä syystä, että ne tulisivat olemaan liian lähellä asuttuja seutuja, ja on sanomalehdistössäkin esitetty vaatimuksia, ettei kyseessä olevaa paikkaa olisi tähän tarkoitukseen käytettävä. Tämän johdosta on Kaupungininsinööri G. Idström ehdottanut, että kaasulaitoksen paikaksi valittaisiin Södervikin alue sekä siihen rajottuva osa Sörnäisten nientä, jossa löytyy viisi puutavaravarastopaikkaa. Kun asia siten on saanut uuden kääntein, on Hallitus katsonut velvollisuudekseen saattaa se Herrojen Kaupunginvaltuusmiesten tietoon, samalla kun Hallitus mahdollisimman tarkoin sitä harkittuaan saa omana lausuntonaan asiasta esittää seuraavaa:

Kaupungininsinööri Idströmin ehdottama alue on pinta-alaltaan noin 90,000 m², josta noin $\frac{1}{4}$ kalliopohjaa, loppuosa osaksi kiinteätä maata, osaksi viime vuonna täytettyä meren lahtea, jossa kiinteään pohjaan on 8—19 metriä. Tällä alueella tarvitsee tosin vähemmän louhia kalliota kuin Hietaniemellä, mutta sen sijaan täytyy siellä paa-
luttaa, joten siis tasotus- ja perustamistöiden voinee laskea nousevan jotenkin samaan määrään, joko laitos sitten sijotetaan Hietaniemelle tai nyt kyseessä olevalle paikalle. Veden syvyys nyt täytetyn alueen vieressä on nykyään noin 3 metriä, mutta se voidaan Kaupungininsinöörin lausunnon mukaan ruoppaamalla saattaa 6 tai 7 metriin, joten siis siellä voidaan saada hyvä satamapaikka. Alueella löytyvät rakennukset ovat kaupungin

lyhyellä irtisanomisajalla vuokraamalla maalla, eikä niiden poistaminen tarpeen vaatiessa aiheuttaisi mitään vaikeuksia.

Tämän vuoksi pitää Hallitus ehdotettua paikkaa kaasulaitokselle täysin tarkoituksen mukaisena, mutta katsoo kuitenkin tarpeelliseksi huomauttaa muutamista epäkohdista, joita laitoksen sijottaminen sinne epäilemättä tuottaisi puutavaran vientiin nähden. Niinkuin edellä on huomautettu, löytyy alueella viisi varastopaikkaa, jotka ovat erinäisten puutavarainviejien käytettävänä. Kun Hallituksen mielestä kaupungin etujen mukaista on, ettei mitään esteitä aseteta sangen melkoiselle puutavarain viennille, joka tapahtuu mainituilta varastopaikoilta sekä niiden lävitse kulkevilla rautatien syrjäraiteilla, jotka täytyisi poistaa, vaan että sitä päinvastoin kaikin tavoin edistetään, on Hallitus kysynyt mainittujen viejien mielipidettä, voisivatko he olla ilman mainittuja varastopaikkoja. Vastauksessaan ovat viejät lausuneet, etteivät he voisi tulla toimeen ilman mainittuja varastopaikkoja muuten kuin että kaupunki, ennenkuin nykyiset varastopaikat heiltä otetaan pois, toiselle puolelle nientä Vanhankaupungin lahdelta päin täyttämällä ja syrjäraiteita pitkin lastaussiltoja vetämällä heille järjestää samallaisia varasto- ja purkamisetuja. Annettujen tietojen mukaan teki sanottu vienti viime vuonna noin 23,000 standarttia sekä nousee tänä vuonna noin 5,000 standarttia tätä määrää suuremmaksi eikä Hallitus sentähden voi katsoa sanottua vaatimusta kohtuuttomaksi, mutta samalla täytyy huomauttaa, ettei sitä, Kaupungininsinööri Idströmin antaminen tietojen mukaan, ilman erikoisia kalliita kustannuksia voida tyydyttää ennenkuin noin viiden vuoden kuluksua, kun taas kaasulaitos jo vuonna 1908 tarvitsisi mainitut paikat raskaampia rakennuksia varten, jotka täytyy perustaa kalliipohjalle. Kysymyksen alaiseksi voidaan myöskin panna, onko tarkotuksenmukaista perustaa suurta hiilipihaa puutavaravarastojen läheisyyteen, varsinkaan kun nämä tulisivat olemaan täällä tavallisimmin puhaltavan tuulen alla. Sitäpaitsi täytyy kyseessä olevaa paikkaa vastaan huomauttaa, että pääjohtoverkko olisi, liian kalliiden kustannusten välttämiseksi, vedettävä sieltä pitkin Pitkää siltaa tai pantava kulkemaan vedessä sen alitse, mikä helposti voisi tuottaa melkoisia haittoja.

Toinen epäkohta, joka kyseessä olevalla paikalla on, on se että sen välittömässä läheisyydessä jo löytyy rakennettuja tontteja, jonkätähden kaasulaitoksen sijottamista vastaan tälle paikalle voidaan mainita samat syyt, kuin Terveystoimituslautakunta on esittänyt Hietaniemen paikkaa vastaan.

Mitä kellon kustannuksiin tulee, niin täytyy ne laskea yhtä suuriksi kuin ennenkin eli Smk 370,000. Kiertojohto seuraisi pääasiassa Hallituksen yllämainitussa kirjelmässä 20 päivästä helmikuuta esitettyä suunnitelmaa N:o 3, mutta tulisi se lyhyemmäksi sen kautta, että nyt ehdotettu paikka on lähempänä kiertojohtoa kuin sanotussa suunnitelmassa mainittu. Sitäpaitsi on Hallitus katsonut voivansa laskea painoputken laajuuden jonkun verran toisenlaiseksi, jonka kautta syntyisi säästöä, ja tulisivat kiertojohtoon kustannukset suoritettujen laskujen mukaan nousemaan Smk 1,426,978: 23 eli siis vähän suuremmaksi sitä määrää, minkä kaasulaitoksen sijottaminen Hietaniemelle tuottaisi.

Mikäli Hallitus on voinut tietoonsa saada, ei kaupungilla ole käytettävänäan muita sopivia alueita tulevaa kaasulaitosta varten kuin molemmat yllämainitut, jonka vuoksi ei voine muuta tehdä kuin valita jommankumman niistä. Elleivät Herrat Kaupunginvaltuusmiehet pane painoa Hallituksen yllä esittämiin muistutuksiin Kaupungin-insinööri Idströmin ehdottamaa paikkaa vastaan, eikä myöskään niihin kalliisiin kustannuksiin, joita uusien varastopaikkojen pikainen hankkiminen Sörnäisten puutavarainviennille niiden paikkojen sijaan vaatii, jotka sanottu vienti menettää kaasulaitoksen sijoittamisen kautta tälle paikalle, niin saa Hallitus huomauttaa että, kuten yllä on mainittu, seuraavat määrärahat olisivat myönnettävät:

kelloa varten	Smk	370,000: —
kiertojohtoa varten	„	1,430,000: —
	Smk	1,800,000: —

Kun Hallitus ei enää voi arvata, koska työ voitaisiin alkaa, pyytää Hallitus saada kuluvana ja ensi vuonna käyttää kaikkiaan aina Smk:aan 800,000: —.

Helsingin Kaupungin Valaistuslaitoksen Hallitus.

Hj. Schildt.

Edvin Bergroth.

Edvin Willgren.

Ed. Cedercreutz.

HELSINGIN KAUPUNGIN
TERVEYDENHOITOLAUTAKUNTA.

Helsingissä

25 p:nä Huhtikuuta 1907.

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

N:o 82.

Lähetteessään 16 päivältä tätä kuuta ovat Kaupunginvaltuusmiehet sen johdosta, mitä Helsingin kaupungin Valaistuslaitoksen Hallitus Kaupunginvaltuustolle 15 päivältä tätä kuuta antamassaan kirjelmässä on huomauttanut kaasulaitoksen sijoittamisesta Södervikin alueelle sekä sitä rajottavalle osalle Sörnäisten nientä, pyytäneet Terveystoimituslautakuntaa antamaan lausuntonsa asiasta.

Tämän johdosta saa Lautakunta kunnioittaen lausua, että koska kyseessä oleva paikka etupäässä on ajottu tehdastarkoituksia varten ja ainoastaan harvoja tontteja on sen välittömässä läheisyydessä niin, ja kun paikan asema muuten on

sellainen, että ainoastaan itä- ja kaakkoistuulet, jotka tehtyjen havaintojen mukaan ainoastaan verrattain harvoin vallitsevat, voivat viedä kaasulaitoksen mahdollisesti synnyttämän hajun läheisiin asuntokortteleihin, ei Lautakunnalla terveydelliseltä kannalta katsoen ole mitään muistuttamista ehdotetun paikan käyttämistä vastaan nyt kyseessä olevaan tarkotukseen.

Läheteksiakirjat ohien liitetään.

Terveydenhoitolautakunnan puolesta:

Oskar Heikel.

R. Vuorio.

HELSINGIN KAUPUNGIN
MAISTRAATTI.

Helsingissä

27 p:nä toukokuuta 1907.

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

N:o 726.

Sittekun Helsingin kaupungin valaistuskaitoksen hallitus Herroille Valtuuskmiehille oli ehdottanut, että kaupungin uusi kaasulaitos rakennettaisiin Södervikin alueelle sekä siihen rajottuvalle osalle Sörnäisten nientä, ovat Herrat Valtuuskmiehet kirjelmässään 14 päiväältä kuluvaä toukokuuta pyytäneet Maistraattia hyväksymään kyseessä olevan paikan.

Tämän johdosta saa Maistraatti, palauttaen läheteasiakirjat, kunnioittaen ilmottaa, että Maistraatti puolestaan katsoo ehdotetun paikan yllämainittuun tarkotukseen sopivaksi.

A. V. Lindberg.

Edv. Öhrnberg.